เขียนโดย ครูแชมป์
วันพุธที่ 13 พฤษภาคม 2015 เวลา 11:12 น. - แก้ไขล่าสุด วันเสาร์ที่ 06 มิถุนายน 2015 เวลา 21:43 น.

พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญเป็นพระราชพิธี ๒ พิธีรวมกัน คือ พระราชพิธี
พืชมงคลอันเป็นพิธีสงฆ์อย่างหนึ่งซึ่งจะประกอบพระราชพิธีวันแรกในพระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม
กับพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญอันเป็นพิธีพราหมณ์ อย่างหนึ่ง ซึ่งจะประกอบพระราชพิธีในวันรุ่งขึ้น ณ มณฑลพิธีสนามหลวง

พระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ หรือเรียกสั้นๆ ว่า พิธีแรกนา เป็นพระราชพิธีที่มีมาแต่โบราณตั้งแต่ครั้งกรุงสุโขทัยเป็นราชธานี ซึ่งในสมัยกรุงสุโขทัยนั้น พระมหากษัตริย์ไม่ได้ลงมือไถเอง เป็นแต่เพียงเสด็จไปเป็นองค์ประธานในพระราชพิธีเท่านั้น

สำหรับปี 2558 นี้ มีพระราชพิธีเสนอตามข่าวดังนี้

สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จพระราชดำเนินทรงประกอบพระราชพิธีมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ โดยมีข้าราชการ เกษตรกร และประชาชนทั่วไป เข้าร่วมพระราชพิธีจำนวนมาก ปีนี้ พระโคกินหญ้า พยากรณ์ว่า น้ำท่าบริบูรณ์พอควร ธัญญาหาร ผลาหาร ภักษาหาร มังสาหาร อุดมสมบูรณ์ดี ส่วนการเสี่ยงทายผ้านุ่งของพระยาแรกนาปีนี้ น้ำจะมากสักหน่อย นาในที่ลุ่มจะเสียหายบ้าง ได้ผลไม่เต็มที่ ส่วนนาในที่ดอนจะอุดมสมบูรณ์ดี

เมื่อเวลา 08:30 น. วันนี้ (13 พ.ค.) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราลงกรณ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จพระราชดำเนินทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจแทนพระองค์ ในพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ณ พลับพลาพิธีท้องสนามหลวง โดยบรรยากาศมณฑลพิธีท้องสนามหลวงในช่วงเช้าวันนี้
แม้จะมีฝนตกลงมาโปรยปรายแต่ยังคงมีเกษตรกรและประชาชนรอเข้าร่วมพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญอย่างหนาแน่น เพื่อเสริมความเป็นสิริมงคล และรอรับเมล็ดพันธุ์ที่พระยาแรกนาขวัญจะมีการหว่านไถในช่วงพระราชพิธีในวันนี้

สำหรับในปีนี้ พระโคเลือกกินกินหญ้า พยากรณ์ว่า ปีนี้ น้ำท่าบริบูรณ์พอควร ธัญญาหาร ผลาหาร ภักษาหาร มังสาหาร อุดมสมบูรณ์ดี ส่วนการเสี่ยงทายผ้านุ่งของพระยาแรกนาปีนี้ ได้ผ้า 4 คืบ พยากรณ์ว่า น้ำจะมากสักหน่อย นาในที่ลุ่มจะเสียหายบ้าง ได้ผลไม่เต็มที่ ส่วนนาในที่ดอนจะอุดมสมบูรณ์ดี

สำหรับในเดือนพฤษภาคมนี้ ถือว่าเป็นเดือนที่เริ่มเข้าสู่ฤดูฝน และเป็นระยะเริ่มต้นของฤดูการทำนา ในแต่ละปี ทางสำนักพระราชวังจะมีการประกาศกำหนด “พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ” ตามที่โหรหลวงได้คำนวณไว้ ซึ่งเป็นพระราชพิธีที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดความเป็นสิริมงคลแก่พืชผล และเป็นการบำรุงขวัญเกษตรกรที่จะมีการเพาะปลูกในฤดูกาลที่กำลังจะมาถึง

พระราชพิธีนี้ เป็นงานพระราชพิธีสองอย่างรวมกัน คือ “พระราชพิธีพืชมงคล” เป็นพิธีสงฆ์ ซึ่งจะประกอบพระราชพิธีในพระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม และ “พระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ” อันเป็นพิธีพราหมณ์ ซึ่งจะประกอบพระราชพิธีในวันรุ่งขึ้น ณ มณฑลพิธีท้องสนามหลวง
โดยในปีนี้พระราชพิธีพืชมงคลมีในวันที่ 12 พฤษภาคม และพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ มีขึ้นในวันที่ 13 พฤษภาคม

ในปีนี้ พระโคแรกนาเป็นพระโคพันธุ์ไทย พันธุ์ขาวลำพูน จำนวน 2 คู่ คือ พระโคแรกนา 1 คู่ ได้แก่ พระโคฟ้า และ พระโคเลิศ และพระโคสำรอง 1 คู่ ได้แก่ พระโคเพิ่ม และพระโคพูน

การเสี่ยงทายในพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ จะเกิดขึ้นหลังจากที่พระยาแรกนาหว่านพันธุ์ข้าวและไถกลบครบสามรอบแล้ว จากนั้นจะนำอาหารที่ใช้เสี่ยงทายทั้ง 7 อย่างใส่ในกระทงแล้ววางบนถาด เพื่อให้พระโคเลือกกิน สำหรับอาหารที่นำมาใช้เสี่ยงทายมี 7 อย่าง คือ ข้าวเปลือก ข้าวโพด ถั่วเขียว งา หญ้า น้ำ และ เหล้า จากนั้นจึงมีคำทำนายจากโหรหลวง